Veronica
D. NICULESCU

Fiction-Ltd

Ultima vară în Palatul de iarnă

roman

POLIROM
2026

Cuprins

Prolog. Acasă 7

1. Trenul 9
2. Trezirea 13
3. Grădina 27
4. Târnăcopul 42
5. Lopata 54
6. Drumurile 64
7. Semiluna 79
8. Biroul 89
9. Scrisoarea 105
10. Baia 111
11. Trandafirul 122
12. Reproducerea 126
13. Scaunul 138
14. Antistress 144
15. Pantofii 158
16. Cuibul 165
17. Săptămâna 174
18. Treburi 175
19. Podul 184
20. Iarna (Interludiu) 197
21. Altă iarnă 267

22. Calul 270
23. Visele 295
24. Duminica 314
25. Lupii 330
26. Privighetorile 345

Epilog. Un cuvânt al autoarei 391

Notă 395

1
Trenul

Am ajuns aseară, destul de târziu.

Cu excepția orei pierdute în acea vale splendidă, înainte de Drobeta-Turnu Severin, cu pajiști verzi pe o parte, iar pe cealaltă copaci cu trunchiuri albicioase, ca de piatră, trenul a mers bine. Călătoria a durat zece ore și-un pic. În fața mea a stat o femeie care la un moment dat și-a dat seama că mă simt rău și, spre mirarea mea, a priceput și ce este. Mi-a fost rușine. Nu doar pentru că a priceput, dar mai ales fiindcă i-am confirmat, deși eu știu că niciodată nu este numai „ce este". Am lăsat evantaiul lângă carte și am vorbit cu ea, puțin și încet, sperând că nu ne aude nimeni din jur. Cele două locuri de lângă noi erau goale, iar prezența femeii nu era tocmai neplăcută, cu toată indiscreția comisă. Era mai în vârstă decât mine cu vreo zece ani, generația aceea dintre generații, nu mi-ar fi putut fi nici prietenă, nici mamă. Avea păr alb, ușor tratat cu șampon albastru, dantură perfectă, deci falsă, și un pulover roz-deschis, cu nasturi în față. După scurta conversație, mi-am pus iarăși căștile în urechi și am continuat să citesc din *Ciocârlia* lui Kosztolányi, drămuindu-mi capitolele. Mi-am luat anume la mine o carte nu prea groasă, fiindcă vreau să îmi menajez ochii în concediu. De ceva vreme am săculeți de nisip pe sub pleoape, mai ales dimineața.

În ultimele săptămâni am simțit iarăși că exagerez și-o să-mi fac un rău iremediabil, dar n-am avut încotro, a trebuit să termin ce era de terminat, iar ritmul în care lucrez e ritmul în care lucrez, nu pot nici mai repede, dar nici mai încet. Femeia nu m-a mai deranjat. Ne zâmbeam când ne atingeam din greșeală picioarele, ne priveam scurt în acele momente care îi fac pe unii călători, la drum lung, să se privească cu o anumită complicitate, momentul când trece surdo-mutul și-ți lasă pixuri, unghiere și lanterne miniaturale pe măsuță, momentul când în separeurile învecinate se vorbește cu foc despre importanța zodiilor sau despre mârșăvia politicienilor zilei, mereu alții, mereu la fel, dar gurile ne-au rămas închise. A coborât la Craiova. Până la Timișoara nu s-a mai așezat nici un om pe niciunul dintre cele trei locuri din preajma mea.

Început de vară, dar și de săptămână. Aș fi putut pleca de sâmbătă, dar am preferat să aștept până marți. Măcar trei zile de răgaz între una și alta.

Când nu citeam, mă uitam pe fereastră, cu muzica dată o idee mai tare. Priveam copacii care păreau că se perindă cu viteze diferite dincolo de fereastră: cei din prim-plan goneau nebunește, cei de la o oarecare distanță dădeau impresia că se deplasează mai încet, iar ce era departe, departe de tot, părea că stă pur și simplu pe loc. Paralaxa fermecătoare a călătoriilor mele. Am văzut o vulpe și-un iepure. Mulți fazani, unii sărind de prin tufele de la marginea drumului la trecerea trenului, fâlfâind speriați, cu trupuri greoaie. Un fluture roșcat a zburat o vreme pe lângă geam, lopătând din aripile stropite cu alb, rotunjite la margini. Cum de putea să zboare la fel de repede ca trenul? Când s-a pierdut, s-a pierdut. Nu a rămas în urmă, nu a luat-o înainte. S-a topit, s-a făcut una cu pajiștea lui din care ieșise. Vulpea se ivise într-un luminiș de-un verde crud,

aproape de asfințit, și părea să urmărească ceva, stătea absolut nemișcată, trupul încordat, gâtul întins, urechile ciulite. Iepurele sălbatic fugea pe un câmp, ceva mai devreme de vulpe, se îndepărta cu viteză, alungat de șuieratul groaznic al trenului. L-am văzut din spate, cum gonea în salturi înalte, perpendiculare pe șine, și era atât de mare, încât în prima clipă am crezut că-i o căprioară. Urechile-i păreau coarne.

„Pe unde ești?“, întreba mama în mesaje.

„Caransebeș“, ziceam.

Și apoi Lugoj și apoi în sfârșit am ajuns, mi-am strâns lucrurile și-am așteptat o vreme în picioare, aranjându-mi cât de cât părul în geamul negru pătat de luminile orașului. Când trenul a înțepenit cu un icnet la capăt de drum, am coborât, am străbătut peronul trecând printre toți acei oameni care așteptau sau erau așteptați, am ocolit îmbrățișări, vorbe de bun-venit și-am traversat liniile în capătul peronului, trăgând geanta repede după mine, ca să nu-mi rămână prinsă cu vreo roată între șine. Locomotiva de pe prima linie părea că vrea să plece, mârâia, era cât un munte gata să se prăvălească peste lume; de fiecare dată e așa. Printr-o minune, în stația de peste drum de gară am găsit imediat un taxi dispus să mă ia. Era o mașină albă cu aripa dreaptă din față turtită, rechinul de la volan mi-a zâmbit într-o parte, sau poate că zâmbea așa, doar pentru el, cum punea telefonul pe bord, încheind o discuție. Pod, autogară, malul Begăi, sălcii plângătoare, fabrică abandonată, șine de tramvai, colțul columbofililor și casele, casa. Când a oprit pe strada întunecată, i-am dat bancnota de zece lei pe care mi-o pregătisem din tren și cu care-l convinsesem să mă ducă atât de aproape. Mi-am scos singură geanta din portbagaj, mulțumescul meu a rămas stingher în mașină, amestecându-se cu fumul țigării, plutind pentru câteva clipe în jurul plafonierei

și prelingându-se în noapte pe fereastra deschisă din dreptul șoferului atunci când mașina a luat-o din loc. Am traversat strada rămasă pustie încercând să fac cât mai puțin zgomot, ca să nu trezesc toți câinii din curți, am ajuns în fața porții, am bâjbâit, am reușit în cele din urmă să potrivesc și să rotesc cheia groasă strecurată sub clanță și am deschis.

În capătul tunelului întunecat dintre poartă și curte, scheletul fântânii își arunca umbra lungă pe jos, până sub fereastra bucătăriei. Hașurată de crengile liliacului, peste acoperișul magaziei vecinilor răsărea o lună mare și roșie.

I-am găsit în casă, cu masa pusă și toate luminile aprinse.

2

Trezirea

Dimineața devreme, mă mișc prin casă încet, să nu îi trezesc.

Mă strecor printre scaunele din sufragerie, unul în capul mesei, altul la birou – între spătarele lor e un spațiu îngust chiar și pentru mine –, fac slalom printre colțuri de mobilă, apoi pășesc cu grijă din sufragerie în hol, evitând pragul lat care scârțâie groaznic. Trec de ușa întredeschisă a sufrageriei, a cărei clanță e legată cu un șnur de clanța de la ușa dormitorului lor, legată la rândul ei cu șnurul prins în perete, așa încât să stea ambele întredeschise peste noapte, uneori și ziua. Legătura asta le face să zăngănească asemenea unor talgere dacă împingi prea mult dintr-o parte sau alta. Uși albe de lemn, cu câte șase ochiuri pătrate de geam. Așa c-am împins doar un pic și m-am strecurat într-o dungă. Mai departe deschid ușa bucătăriei ușor, cât se poate, adică până la jumătate, fiindcă acolo se proptește în colțul bufetului. Tot ușor apăs pe întrerupător. Am intrat. Au protestat cu un foșnet pungile agățate în dosul ușii. Din patru, cinci pași parcurg bucătăria, trec în baie, aici alte două uși riscă să se ciocnească. Le cunosc foarte bine pe toate, deși ele par să nu mă cunoască pe mine.

Ușor o să folosesc toaleta, ușor o să trag apa, închizând iute ușița cabinei, ușor o să pornesc robinetul și

o să mă spăl pe dinți, pe față, pe piept, ușor o să aleg un prosop din teancul de pe mașina de spălat și-o să mi-l atârn pe sârmă într-o parte, la perete. Din baie se aude totul în dormitorul îngust, paralel cu bucătăria, unde dorm ei acum: o veche tubulatură, care făcea cândva legătura dintre un cazan și radiatorul din sufragerie străbate încăperea, iar prin ea sunetele circulă amplificate. Știu fiindcă am dormit în camera asta cel puțin de-atâtea ori ca și în cea de acum. De fapt, și ultima oară, astă-iarnă. N-am reușit niciodată să pricep care e dormitorul lor și care de oaspeți, zadarnic le spun la telefon în ajunul fiecărei sosiri să nu se deranjeze, eu dorm oriunde e liber, fiindcă mereu îi găsesc în altă cameră decât mă aștept, noțiunea de liber e una foarte neclară aici, se pare că niciuna dintre camere nu-i liberă niciodată, iar una devine liberă la un moment dat, undeva între răspunsul la întrebarea „Când ar fi mai bine să vin?“ – „Vino oricând, noi te așteptăm!“ – și mesajele primite în tren pe măsură ce mă apropii – „Pe unde ești?“ –, mesaje în spatele cărora intuiesc agitație, clocot, și atunci e de parcă peisajul care gonește pe lângă tren în sens invers mă trage și pe mine un pic înapoi, astfel că atunci când ajung la poartă sunt de fiecare dată mai puțin decât eram când am plecat de acasă.

Ușor o să deschid capacul cutiei metalice în care își țin cafeaua normală, vreun pachet de Jacobs, nu cafea decofeinizată, nu dischete pentru mașinăria zgomotoasă pe care nu mă pricep s-o manevrez – ce bine c-am reușit să smulg aseară informația cu poziția exactă a cafelei –, ușor o să aprind aragazul, o să aștept în picioare să fiarbă apa, alegând o cană din bufet și închizând ușa acestuia cu mare atenție, fiindcă știu că se trântește pe ultimii centimetri, stârnind un „Ah!“ sau „Ei!“ – din partea mamei, când îi scapă din mâini, de